

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/82/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914205378
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5914205378.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa W. I., nar. XX.X.XXXX, bytom U., T. XXXX/XX, proti odporcovi Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na základe odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/88/2014-47 zo dňa 29. októbra 2014, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu vo výrokoch, v ktorých určil, že konkrétne zmluvné podmienky (podrobne vymedzené vo výroku rozsudku okresného súdu) úverových zmluvných podmienok odporcu sú neprijateľnými podmienkami, z ktorého dôvodu sú neplatné.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a nedotknutý vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti.

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje vo výroku o náhrade trov konania.

Účastníkom nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že zmluvné podmienky (presne vymedzené vo výroku rozsudku) úverových zmluvných podmienok odporcu sú neprijateľné, a teda neplatné. Vychádzal z toho, že úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi 4.9.2012 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Navrhovateľ (ako spotrebiteľ) mal pritom len možnosť predmetnú zmluvu ako celok prijať, alebo ju odmietnuť. To znamená, že zmluva bola v celom rozsahu (jednostranne) formulovaná výhradne odporcom.

Okresný súd zdôraznil, že súdu konajúcemu v spotrebiteľských veciach (čo je i prípad súdnej veci) „nič nebráni“ judikovať neprijateľnú podmienku podľa tzv. generálnej klauzuly - § 53 ods. 1 Obč. zák. Zároveň konštatoval, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách (na rozdiel od obchodných zmlúv) majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naproti tomu však nesmú slúžiť na to, aby do nich (často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme) dodávateľ skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodne a o ktorých sa predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa; napr. rozhodcovská doložka, či dojednania o zmluvnej pokute.

V konkrétnostiach súdnej veci okresný súd uviedol, že odporca - dodávateľ v hlave 7 § 5 úverových zmluvných podmienok jednostranne vymienil, že klient odo dňa zosplatnenia úveru je povinný hradiť úrok o 9% ročne vyšší než bol úrok dohodnutý s tým, že tento úrok prirastá k istine. Predmetné dojednanie okresný súd posúdil jednoznačne ako sankciu, ktorá sa svojou povahou najviac blíži zmluvnej pokute,

ale je upravená „skryto“ v zmluvných podmienkach. Navyše z materiálnej stránky ide o neprimeranú sankciu.

Vo vzťahu k „druhej“ posudzovanej zmluvnej podmienke - hlava 6 § 1 úverových zmluvných podmienok - okresný súd popri vyššie uvedenom nedostatku (skrytia v úverových podmienkach) konštatoval, že na platnosť dohody o zrážkach zo mzdy je nevyhnutná písomná forma. Úverové zmluvné podmienky sú pritom len jednostranným úkonom/aktom odporcu. Toto dojednanie vykazuje jednoznačne aj znaky neprijateľnosti z hľadiska obsahu, keďže zrážky zo mzdy by podľa neho mali byť vykonávané nielen do úplného vrátenia celého poskytnutého úveru súčasne s úrokmi, „ale i s úrokmi z oneskorenia sa zmluvných pokút, náhrad škôd, poplatkov za poskytnuté služby a ostatných záväzkov klienta“. Okresný súd vyslovil tiež pochybnosť o deklarovanom úmysle odporcu, podľa ktorého dohoda o zrážkach zo mzdy má umožniť navrhovateľovi lacnejší spôsob splnenia peňažného záväzku oproti eventuálnej exekúcii. Okresný súd návrh zamietol v časti, v ktorej sa navrhovateľ domáhal vyslovenia neprijateľnosti podmienky v poslednej vete hlavy 7 § 5 úverových zmluvných podmienok, lebo daný text nevykazuje žiadne znaky neprijateľnosti. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal neúspech iba v nepatrnej časti, náhradu trov konania (vrátane trov predbežného opatrenia) nepriznal, keďže si tento procesný nárok neuplatnil a ani zo spisu žiadne trovy na jeho strane nevyplývajú.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie (s výnimkou zamietajúcej časti) odporca, ktorý sa domáhal zrušenia napadnutých výrokov. Poukazoval na to, že ak navrhovateľ nesúhlasil s úverovými podmienkami mohol zmluvu neuzavrieť. Tvrdil, že dotknutá zmluva neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky a prístup okresného súdu považoval za nevhodne „ochranársky“. Odvolateľ zdôraznil, že ak by navrhovateľ plnil riadne svoje záväzky, nemohlo by dôjsť k zrážkam zo mzdy. V danej súvislosti doplnil, že ak by i po začatí zrážok navrhovateľ opakovane začal riadne plniť svoje zmluvné povinnosti, odporca by zrážky zo mzdy zrušil. O dohode o zrážkach zo mzdy bol navrhovateľ informovaný; na lícnej strane zmluvy je totiž obsiahnutý odkaz, že účastníci uzatvárajú aj dohodu o zrážkach zo mzdy v rozsahu úverových podmienok. Uvedené platí i širšie - na (niekoľkostranové) úverové zmluvné podmienky ako celok.

Odporca mal tiež za to, že bola zachovaná písomná forma, keďže text je vyhotovený písomne a je celistvý. Tvrdil, že bolo porušené právo na spravodlivý proces, lebo okresný súd sa nezaoberal dotknutými/námietanými zmluvnými dojednaniami, ale len tým, či by navrhovateľ zmluvu uzavrel, keby vedel, že „je tam dojednaná“ dohoda o zrážkach zo mzdy. Odporca označil napadnuté rozhodnutie za nepredvídateľné, lebo okresný súd účastníkov konania neupozornil, že bude posudzovať neprijateľnosť zmluvných podmienok a neumožnil im sa k danej otázke vyjadriť. V tejto spojitosti dodal, že rozhodnutie okresného súdu „bolo rýchle“, k vyhláseniu rozsudku došlo hneď po ukončení dokazovania. Napokon odvolateľ vytýkal okresnému súdu nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku; osobitne okresný súd mal nepostačujúco odôvodniť záver o neprijateľnosti podmienky uvedenej v hlave 7 § 5 úverových zmluvných podmienok.

Navrhovateľ žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť, keď ho považoval za spravodlivý a „odôvodnený pre obe strany“.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu v nenapadnutom výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšku) a bez nariadenia pojednávania (§214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Prioritne je nutné odmietnuť námietku odporcu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. Okresný súd zodpovedajúco tak ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p., ako i judikatúre EŠLP, či Ústavného súdu SR vymedzil jednotlivé skutkové i právne úvahy, východiská a závery. Vo vzťahu k obom posudzovaným zmluvným podmienkam poskytol konkrétne argumenty, pre ktoré ich vyhodnotil ako neprijateľné, a teda neplatné. Len samotná skutočnosť, že odôvodnenie nie je vyhotovené podľa predstáv účastníka konania, rozhodne neznamená, že by malo ísť o nepreskúmateľné rozhodnutie.

Naopak, odvolanie odporcu je vo viacerých častiach tak všeobecné, že by ho bolo možné použiť v akejkolvek (spotrebiteľskej) veci, v ktorej vystupuje odporca v pozícii účastníka/dodávateľa. Úplne mimo rámec celého konania i samotného odôvodnenia je napríklad námietka, že okresný súd neupozornil účastníkov konania, že bude posudzovať neprijateľnosť zmluvných podmienok a neumožnil

sa účastníkom k tejto otázke vyjadriť. Otázka neprijateľnosti je totiž bezprostredným predmetom súdneho konania v prejednávacom prípade a sám odporca sa k jeho súvislostiam opakovane vyjadroval.

Dotknutá všeobecnosť odvolania sa prejavuje i v tom, že odporca fakticky vôbec nereaguje na zásadné konkrétne dôvody okresného súdu, ktoré ho viedli k vyhovaniu návrhu. Žiadnu protiargumentáciu odporca nepredkladá v spojitosti s vecne správnym (východiskovým) konštatovaním, že v úverových zmluvných podmienkach v spotrebiteľskej zmluve nesmú byť skryto formulované podstatné dojednania, napr. i o zrážkach zo mzdy, či neprimeraných sankciách. Sám odporca pritom uvádza, že ide o niekoľkostranové úverové zmluvné podmienky.

Krajský súd (v zhode s okresným súdom) zdôrazňuje, že sa jedná o takmer 5 strán husto - pre bežného adresáta nečitateľne (resp. veľmi ťažko čitateľne) - písaného textu, okrem iného obsahujúceho množstvo právnych termínov, ktoré štandardný spotrebiteľ nedokáže nielenže pochopiť, ale pri bezprostrednom uzatváraní zmluvy ani len prečítať.

V otázke uzavretia údajného dojednania o zrážkach zo mzdy je pre dokreslenie vhodné poukázať i na text odvolania; t.j. na vlastné vyjadrenia odvolateľa. Odporca netvrdí, že zmluvné strany po vzájomnom vyjednávaní uzatvorili takúto dohodu, ale uvádza, že klient/navrhovateľ „bol informovaný..., že je tam dojednaná dohoda o zrážkach zo mzdy“. Už len z predmetnej formulácie je viac ako zrejmé, že ide o neprijateľné zmluvné dojednanie, pri ktorom v skutočnosti spotrebiteľ ani len neprejavuje vôľu uzavrieť daným dojednaním predpokladanú (čiastkovú) zmluvu - v tomto prípade dohodu o zrážkach zo mzdy.

Pre posúdenie neprijateľných zmluvných podmienok nie je dôležité, či oprávnenia z nich vyplývajúce dodávateľ aj v konkrétnom prípade využije. Podstatným je samotný - pre dodávateľa neprimerane zvýhodňujúci - charakter tej ktorej posudzovanej zmluvnej podmienky. Následne nie je významné, či by v súdnej veci odporca upustil od už raz začatého výkonu zrážok zo mzdy, ak by dlžník/navrhovateľ začal opätovne plniť zmluvné povinnosti, alebo že by sa spotrebiteľ mohol vyhnúť zrážkam zo mzdy riadnym plnením zmluvy.

Neobstojí ani tvrdenie odporcu o porušení práva na spravodlivý proces. Tak z priebehu pojednávania, ako i napadnutého rozhodnutia je nepochybné, že okresný súd sa zaoberal práve neprijateľnosťou namietaných zmluvných podmienok. Pokiaľ na pojednávaní dňa 29.10.2014 zisťoval i postoj navrhovateľa k uzavretiu úverovej zmluvy, ak by mal vedomosť o dojednaní o zrážkach zo mzdy, uvedené žiadnym spôsobom nevybočuje z predmetu konania a nutnosti posúdenia súvisiacich okolností. Odvolateľ nevymedzuje žiadne konkrétne nedostatky (osobitne) v procese dokazovania, t.j. neuvádza, aké (iné) dokazovanie mal okresný súd ešte vykonať na posúdenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Obdobne je bez významu a vplyvu na vecnú správnosť napadnutého rozsudku tvrdenie odporcu o neprimerane rýchlom vyhlásení meritorneho rozhodnutia bezprostredne po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania. Takýto postup, resp. priebeh pojednávania vyplýva priamo z právneho predpisu - § 118 ods. 4 posledná veta O.s.p., v zmysle ktorého je uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené posledným procesným úkonom súdu pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej. Pri rozhodovaní samosudcom (ako v prejednávacom prípade) neprichádza do úvahy porada a hlasovanie senátu, preto je súladné s právnou úpravou, ak (samo)sudca rozsudok vyhlási bezprostredne po vyhlásení uznesenia o ukončení dokazovania.

Nakoľko odvolacie dôvody odporcu boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok v meritórnej časti ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - odporca nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Naproti tomu navrhovateľ si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné